

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomantky: **Tereza Picková**
Téma práce: **Stíhání zločinů podle mezinárodního práva spáchaných během konfliktu na Ukrajině**
Rozsah práce: 62 stran vlastního textu (rozsah odpovídá předpisům)
Datum odevzdání práce: 10. 10. 2024

Aktuálnost (novost) tématu; náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody; kritéria hodnocení práce (splnění cíle; samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství; hloubka provedené analýzy):

Samotné téma stíhání zločinů podle mezinárodního práva sice není nové, nicméně jeho aplikace na situaci na Ukrajině (zaměření práce) poskytuje prostor pro řadu velice aktuálních témat jak v oblasti samotného mezinárodního trestního práva, tak jiných zvláštních částí MPV, ale i obecné části, např. práva smluvního.

Jedná se tedy o aktuální téma, které, má-li být zpracováno kvalitním způsobem, představuje náročný úkol. Z hlediska vstupních údajů je třeba opřít se nejen o tradiční či známé zdroje ale i zdroje nové (zejména blogové příspěvky a nejnovější články). V porovnání s ostatními tématy je zde tedy vstupní materie rozsáhlejší.

Za cíl si v práci diplomantka klade „poskytnout představu o orgánech, jež by se stíháním osob [odpovědných za spáchání zločinů podle mezinárodního práva na Ukrajině] mohly zabývat, případně již zabývají, a představit rovněž rozsah jejich působnosti a postupu.“ Deklarován je tak záměr věnovat se jak úrovni mezinárodní (kde je třeba pokrýt jak Mezinárodní trestní soud, tak případný ad hoc mechanismus pro zločin agrese), tak úrovni vnitrostátní. A v rámci těchto úrovní je třeba představit jednotlivé mechanismy. Takovému postupu odpovídá i rozčlenění práce.

Tento cíl se práci podařilo naplnit a představuje zajímavé poznatky, především pak v kapitole 3.

Použité metody jsou standardní a z hlediska posouzení plagiátorství nebyly shledány problémy

Formální a systematické členění práce; vyjádření k práci; kritéria hodnocení práce (logická stavba práce; práce se zdroji; úprava práce; jazyková a stylistická úroveň):

Po úvodní kapitole následuje kapitola 1 věnující se obecně zločinům podle mezinárodního práva.

Kromě menších nepřesností, v této kapitole diplomantka rovněž poukazuje na kontextuální náležitost spáchání zločinů proti lidskosti, tj. že k nim musí dojít coby součást rozsáhlého či systematického útoku proto civilnímu obyvatelstvu. Nabízí se otázka, zda tato úprava je stabilní součástí definice ZpL a kdy se objevila? Do určité míry to může být příčinou odlišnosti v recepci těchto zločinů do jednotlivých vnitrostátních právních řádů, na něž diplomantka rovněž poukazuje. Dále – nebyla v nedávné době zločinům proti lidskosti věnována pozornost i na půdě OSN?

Následuje kapitola 2, která posuzuje situaci na Ukrajině prizmatem existujících definicí popsaných v kapitole předchozí. V tomto směru je třeba se zeptat, zda (s ohledem na stíhání vnitrostátní) na základě principu univerzality hraje roli to, zda je vnitrostátní definice zcela v souladu s definicí mezinárodní – obyčejovou či nikoliv?

Rovněž bych se rád zeptal, co je podstatou „zjevnosti“ porušení Charty OSN v případě zločinu agrese?

Poslední meritorní (a dle názvu práce klíčová) kapitola 3 se věnuje procesním mechanismům pro postižení zločinů podle mezinárodního práva spáchaných na a vůči Ukrajině.

V ní diplomantka správně upozorňuje na omezení v rozsahu jurisdikce a přípustnosti jednání MTS, např. s ohledem na imunity případných obviněných, řízení v nepřítomnosti atd. Dále se věnuje i návrhům zřízení zvláštního soudního mechanismu pro posouzení odpovědnosti za zločin agrese (ten však určitě nemá být doplňkový k lidskoprávním mechanismům jako je ESLP). Stálo by za zmínku rovněž zmínit tzv. JITs, tedy joint investigation teams. V každém případě tato kapitola přináší řadu velmi zajímavých poznatků.

Ohledně práce s prameny je třeba říct, že diplomantka používá rozsáhlý aparát obsahující i nejnovější prameny. Práce pečlivě odkazuje na zdroje, avšak lze mít několik připomínek.

- Při odkazování na mezinárodní smlouvy není vhodné pouze uvést v poznámce pod čarou název a internetový odkaz. Mezinárodní smlouvy je vhodné doplnit registračním kódem v UNTS (Sbírka mezinárodních smluv OSN), datem sjednání a datem vstupu v platnost. Podobně u rezolucí mezinárodních organizací nestačí uvést internetový odkaz, ale přidat číslo a datum schválení.
- Je nutné při všech citacích a parafrázích v poznámkách pod čarou uvádět, na kterých stránkách/paragrafech/odstavcích se citované či parafrázované informace nacházejí.
- Dále není vhodné se v rozsáhlejších částech textu opírat pouze o jeden doktrinární zdroj. V některých částech práce je třeba prameny více diverzifikovat. Odkazování se pouze na jeden doktrinární zdroj může kromě jiných problémů vést i k jednostranným závěrům v oblastech, kde jednostranné závěry v doktríně nejsou. Typickým příkladem je v práci rozbor ne/aplikovatelnosti imunit.

I přes tyto výhrady se však jedná o čtivě napsaný a přehledně zpracovaný text.

Překlepy a stylistické chyby se v textu nevyskytují.

Doporučení:

Práci s ohledem na shora uvedené doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 24. listopadu 2024,

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D.
oponent